

УДК 14:111.32

М36

*Науково – популярне видання.
Книга видана за сприяння доктора
юридичних наук, Заслуженого юриста України
Чижмарь К.І.*

М36 Мацьків Іван Васильович. Скарбниця мудрості. Розвиток морально-етичних поглядів і теорій. Філософія свідомості. / І. В. Мацьків; за заг. ред. І. І. Онищука. – Київ :, 2020. – 512 с.

ISBN 978-617-7159-85-7

Дана книга є продовженням циклу авторських напрацювань українського філософа Івана Мацьківа. Праця присвячена таким філософським категоріям, як «етика» та «мораль». Автором здійснюється аналіз вчень давньогрецького філософа Аристотеля про етику та мораль, розкриваються окремі морально – етичні аспекти юридичної професії та професії медичного працівника. В книзі розкрито співвідношення таких категорій як «мораль» і «звичай», «політика та етика», «мораль» та «етика». Другий розділ своєї праці автор присвячує дослідженню поняття «свідомості», взаємозв'язку душі та тіла людини, людських емоцій та почуттів.

Книга буде корисною всім, хто цікавиться філософією, намагається досліджувати категорії «моралі», «етики», «свідомості», ставити собі питання та шукати на них відповіді.

Усі права захищені.

Без письмового дозволу видавництва забороняється відтворення цієї книги повністю або частково будь-якими способами та в будь-якій формі, у тому числі в мережі Інтернет.

© І. В. Мацьків, 2020

© ОВК, 2020

ISBN 978-617-7159-85-7

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1	
ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ЕТИКИ ТА МОРАЛІ	8
1.1 Етика чесноти.....	8
1.1.1 Історія етики чесноти	9
1.1.2 Поняття середини в Аристотеля.....	10
1.1.3 Некоректна критика вчення Аристотеля	13
1.1.4 Розумові чесноти в ученні Аристотеля.....	14
1.1.5 Сучасна етика чесноти	15
1.2 Етика, мораль та інші форми суспільного життя.....	30
1.2.1 Мораль і етика медичних працівників.....	40
1.2.2 Методи ЕКЗ і ПЕ.....	47
1.2.3 Сурогатне материнство	48
1.2.4 Юридична мораль і етика	51
1.2.5 Насильство та мораль.....	55
1.2.6 Особливості професії юриста.....	57
1.2.7 Моральні якості юриста	58
1.2.8 Етика бізнесу та моральні виміри діяльності менеджера.....	65
1.3 Етичний сенс економічних проблем	68
1.4 Загальний характер моралі та особливості моральних відносин у різних сферах людського буття	71
1.5 Етичний аспект взаємодії людини з довкіллям.....	84
1.6 Характеристика деяких сучасних етичних систем	88

1.6.1 Християнська етика. Місце етики в християнському вченні.....	89
1.6.2 Утилітаризм.....	98
1.6.3 Ніщезанство.....	121
1.6.4 Марксистський підхід до головних етичних проблем.....	124
1.6.5 Етика Паульсена.....	124
1.7 Сутність моралі.....	128
1.7.1 Походження та історичні типи моралі.....	128
1.7.2 Сутність, специфіка та функції моралі.....	154
1.7.3 Моральна свідомість.....	183
1.7.4 Мораль як форма особистісної та суспільної свідомості.....	213
1.7.5 Природа моральності та її основи. Поведінка людини (Д. Гудінг, Д. Леннок).....	249
1.7.6 Моральна цінність товариськості, дружби, любові та шлюбно-сімейних стосунків.....	268
1.8 Мораль та етика.....	281
1.9 Мораль і моральність: єдність протилежностей.....	290
1.10 Мораль і звичай.....	292
1.11 Політика та етика.....	296
РОЗДІЛ 2	
ФІЛОСОФІЯ СВІДОМОСТІ.....	310
2.1 Свідомість: поняття, походження та соціальна сутність.....	310
2.2 Особливості та структура свідомості.....	323
2.2.1 Структура свідомості.....	323
2.2.2 Буденна і теоретична свідомість.....	339

2.3 Свідомість як предмет філософського дослідження	340
2.4 Несвідоме як психічний феномен	345
2.5 Механізми психологічного захисту	353
2.6 Поняття про самосвідомість	356
2.6.1 Самосвідомість, її структура та форми.....	358
2.6.2 Функції самосвідомості	364
2.7 Від душі до свідомості	367
2.8 Питання про взаємозв'язок душі та тіла (mind – body problem)	375
2.9 Будова нервової системи	378
2.9.1 Головний мозок.....	378
2.9.2 Типи психіки	407
2.9.3 Основа поведінка людини.....	412
2.10 Філософія про розум, розсуд та щастя.....	420
2.10.1 Співвідношення розуму та розсуду.....	424
2.10.2 Спекулятивний розум і симулятивна реальність (Рубен Ішханян).....	441
2.11 Емоції та почуття	448
2.12 Інтерпретація модальних систем	469
2.13 Психосоматика та психосоматичні захворювання.....	476
2.14 Феноменологія духу (Гегель).....	487